

Den i kristeligt folkeparti så indflydelsesrige Poul Boeg skrev i Politiken for den 10. oktober 1978 følgende artikel:

»I forrige folketingsår blev der stillet flere onsdagsspørgsmål end nogen sinde tidligere, nemlig henved 1.400 mod den hidtidige rekord på 905. Alene det forhold, at der blandt de mest spørgende folketingsmedlemmer var 8 medlemmer fra fremskridtspartiet, kunne tyde på, at spørgeretten misbruges, således som mange også antager.

Hvordan dette nu end forholder sig, er onsdagsspørgsmål et vigtigt led i demokratiets funktion, og der stilles i al fald ofte spørgsmål af væsentlig betydning, indebærende mulighed for at påvirke samfundsudviklingen i en gunstig retning.

Et eksempel på dette er et spørgsmål, som folketingsmedlem Bernhard Baunsgaard i sommer rettede til skatteministeren om, hvorvidt man ikke burde offentliggøre eventuelle dissenser i landsskatterettens kendelser.

Skatteministeren har taget spørgsmålet op med landsskatteretten, der har drøftet problemet på nogle møder. Også på baggrund af den senere tids debat om ytringsfrihed i forskellige relationer skal jeg indledningsvis understrege, at jeg ikke er talefører for landsskatteretten som sådan, og at jeg ikke refererer fra rettens lukkede møder, men blot benytter mig af min selvfølgeligelige ret til at deltage i samfundsdebatten med mine egne synspunkter.

Måske vil det skabe bedre baggrund for forståelse af problemet først kort at skitsere landsskatterettens karakter og funktion i det skatteretlige system.

Enhver skatteligning begynder ved ligningskommissionen. Derfra kan skatteborgeren appellere til skatterådet. Og skatterådets afgørelse kan endelig indbringes for landsskatteretten. Denne er, hvad man i juraen kalder en administrativ ret. Heri ligger, at den formelt er organiseret som et administrativt statsapparat, men reelt udøver ganske samme funktion som en egentlig domstol, nemlig at træffe bindende afgørelser i en konkret retstvst mellem en borger og myndighederne.

Medens afgørelsen er bindende, er den imidlertid ikke nødvendigvis endelig. Den skatteborger, der taber en sag ved landsskatteretten, har mulighed for at tage sagen videre til de almindelige domstole. (En skattesag kan i øvrigt også indbringes direkte for domstolene uden at passere landsskatteretten, men i praksis er dette sjældent, da behandlingen ved landsskatteretten er gratis og så uformel, at man ikke behøver advokat).

Ikke mindst den omstændighed, at der er mulighed for at gå videre fra landsskatteretten til dom-

stolene er et moment, der taler afgørende for at offentliggøre landsskatterettens dissenser.

En offentliggørelse vil nemlig være af væsentlig, vejledende betydning for borgeren, når han skal tage stilling til, om han skal affinde sig med at have tabt sin sag eller gøre endnu et forsøg på at opnå, hvad han anser for retfærdighed, ved at gå videre til domstolene. I den forbindelse er det selv sagt ingenlunde ligegyldigt, om der bag en kendelse står en enig landsskatteret, eller om landsskatteretten f. eks. har delt sig med 4 stemmer, der går imod klageren, og 3 stemmer, der ville have givet ham medhold.

Men også for skattemyndighederne kan en offentliggørelse være af betydning. Det kan dels være relevant, hvis myndighederne er dem, der tåber ved landsskatteretten og ønsker sagen ført videre, omend dette er sjældent i praksis. Men dernæst kan det også have den betydning at afsløre eventuelle huller, mangler eller tvivlsomme punkter i skattelovgivningen, som der kunne være grund til at få ændret eller klarlagt.

For det tredje vil offentliggørelse af dissenser være af betydning for domstolene i de tilfælde, hvor sagerne føres videre. Ved sagens behandling for domstolene bliver disse bekendt med landsskatterettens afgørelse, og denne vil danne udgangspunktet. Det er ikke nogen hemmelighed, at inertiens lov i sådanne situationer virker med en vis styrke, og statistikker viser da også, at når sager appelleres – det være sig fra landsskatteretten, en underret eller andet – bliver udfaldet i flertallet af tilfælde en stadfæstelse. Men her kommer det til at spille en rolle, om den indankede afgørelse var en enstemmig afgørelse fra forrige instans eller en, hvor vedkommende ret selv stod splittet. Det kan derfor have væsentlig betydning, at domstolene bliver bekendt med dette.

Omend det er det mindst vigtige, kan dog også hensyn til et eller flere medlemmer af landsskatteretten, der afgiver dissens, tale for offentliggørelse. For den, der gør sig den ulejlighed, måske udførligt med en omhyggeligt opbygget argumentation, at udfærdige en mindretalsopfattelse, er det mindre tilfredsstillende, hvis der ikke er andre end et par embedsmænd i landsskatterettens lukkede kontorer, der nogen sinde erfarer dette.

Disse er de mere praktiske hensyn, der taler for offentliggørelse af dissenser. Men en offentliggørelse støttes også af rent principielle betragtninger.

Det danske statsstyre har igennem flere årtier været præget af en tydelig tendens henimod stadig mere åbenhed og en bevægelse væk fra en »vi alene vide« holdning. Den sidste var klart frem-